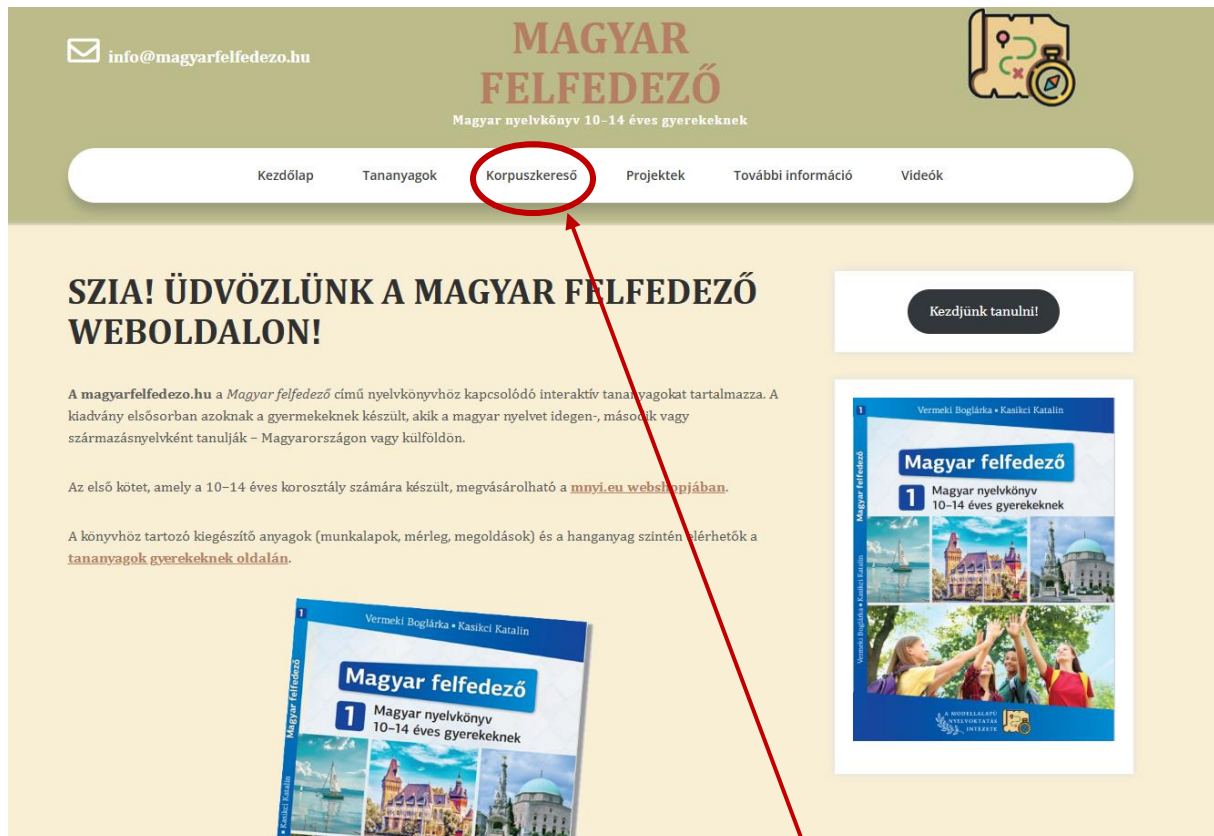

A korpuszkereső használata

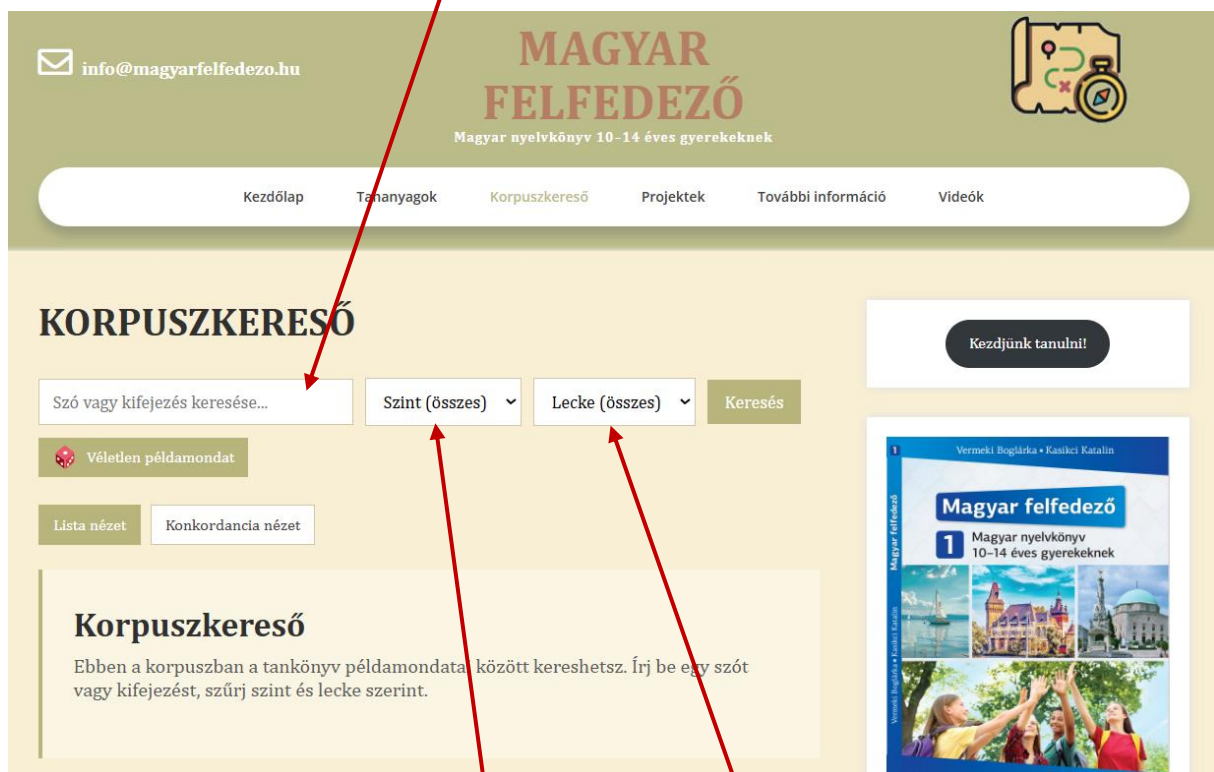
The screenshot shows the homepage of the 'Magyar felfedező' website. At the top left, there is an email icon and the address 'info@magyarfelfedezo.hu'. The main header features the title 'MAGYAR FELFEDEZŐ' in large, bold letters, with the subtitle 'Magyar nyelvkönyv 10-14 éves gyerekeknek' below it. To the right of the header is a logo depicting a map with a compass and a magnifying glass. Below the header is a horizontal navigation bar with several menu items: 'Kezdőlap', 'Tananyagok', 'Korpuszkereső', 'Projektek', 'További információ', and 'Videók'. The 'Korpuszkereső' item is circled in red, and a red arrow points from this circle to a green callout box at the bottom of the page. The main content area contains a large heading 'SZIA! ÜDVÖZLÜNK A MAGYAR FELFEDEZŐ WEBOLDALON!' followed by introductory text about the website's purpose and a 'Kezdjünk tanulni!' button. Below the text are images of the 'Magyar felfedező' textbook cover and a smaller version of the same cover.

A korpuszkereső a felső menüsorban található „Korpuszkereső” földre kattintva nyílik meg.

Egyszerű szó- vagy kifejezéskeresés

Csak **beírunk egy szót** vagy kifejezést a keresőmezőbe, megnyomjuk az **Enter billentyűt** vagy rákattintunk a **Keresés gombra**, és máris láthatjuk, hogyan jelenik meg az adott szó a Magyar felfedező 1. c. tankönyv szövegeiben.

The screenshot shows the website header with the email 'info@magyarfelfedezo.hu', the title 'MAGYAR FELFEDEZŐ Magyar nyelvkönyv 10-14 éves gyerekeknek', and a navigation menu with links: Kezdőlap, Tananyagok, Korpuszkereső, Projektek, További információ, Videók. The main section is titled 'KORPUSZKERESŐ' and features a search form with the following elements:

- A search input field containing the placeholder text 'Szó vagy kifejezés keresése...'. A red arrow points from the text box above to this field.
- A dropdown menu for 'Szint (összes)'. A red arrow points from the text box above to this dropdown.
- A dropdown menu for 'Lecke (összes)'. A red arrow points from the text box above to this dropdown.
- A 'Keresés' button.
- A 'Véletlen példamondat' button.
- Buttons for 'Lista nézet' and 'Konkordancia nézet'.
- A 'Kezdjünk tanulni!' button.
- A book cover for 'Magyar felfedező 1 Magyar nyelvkönyv 10-14 éves gyerekeknek' by Vermekei Boglárka and Kasikci Katalin.

Below the search form, the text reads: 'Korpuszkereső Ebben a korpuszban a tankönyv példamondatai között kereshetsz. Írj be egy szót vagy kifejezést, szűrj szint és lecke szerint.'

Lehet szűrni a keresést:

- nyelvi szint szerint (A1, A2, B1)
- lecke szerint (10 fejezet)

 Lista nézet

A találatok először lista nézetben fognak megjelenni. Itt teljes mondatokat láthatunk a keresett szóval, amely **ki is van emelve**.

KORPUSZKERESŐ

Keresés

Véletlen példamondat

Lista nézet

Konkordancia nézet

Találatok erre: nagyon

85 találat

Nagyon örülök!

Lecke: 1 | Téma: Bemutakozás | Oldal: 13 | Szint: A1

Az én tolltartómban **nagyon** sok dolog van. Van benne ceruza, színes és fekete. Van benne három radír; egy zöld hegyező és egy rózsaszín szövegkiemelő. A tolltartóm barna színű.

Lecke: 2 | Téma: Tolltartó | Oldal: 26 | Szint: A1

Szeret szörfözni, és **nagyon** szeret biciklizni.

Lecke: 2 | Téma: Projekt, Bemutató | Oldal: 32 | Szint: A1

A mondatok alatt azt is látjuk:

- melyik **leckéből** (fejezet) származik a példa,
- mi a **téma**,
- melyik **oldalon** található a könyvben,
- és milyen **nyelvi szint**hez tartozik.

 Konkordancia nézet

A **Konkordancia nézet** gombra kattintva a találatlistából konkordancia sorokat kapunk. Itt a keresett szó **mindig középen jelenik meg kiemelve**, így könnyű megfigyelni:

- milyen szavak állnak előtte-utána,
- milyen szerkezetek gyakoriak,
- milyen kollokációkban (gyakori szókapcsolatok) jelennek meg.

Lista nézet
Konkordancia nézet

Találatok erre: nagyon

85 találat

	Nagyon	örülök!
Az én tolltartómban	nagyon	sok dolog van. Van benne ceruza, színes és f...
Szeret szörfözni, és	nagyon	szeret biciklizni.
	Nagyon	szeret sportolni és olvasni.
A szabadidejükben	nagyon	szeretnek sétálni.
Tanár egy iskolában, és a szabadidejében	nagyon	szeret zenét hallgatni.
A testvéreim	nagyon	szeretnek rajzolni és játszani.
Az apukám a szabadidejében	nagyon	szeret sportolni.
Az öcsém pedig	nagyon	szeretnek játszani.
Kőműves. Nem sok szabadideje van, de	nagyon	szeret zenét hallgatni.
	Nagyon	szeretek karatézni és kosárlabdázni.
A szabadidejében	nagyon	szeret játszani és olvasni.

☁ Kapcsolódó alakok, gyakori környező szavak és szófelhő

Ha a lista- vagy konkordancia nézetben legörgetünk az oldal aljára, még több információt kapunk a keresett szóról.

A korpuszkereső megmutatja:

- milyen alakokban jelenik meg a szó a könyvben,
- milyen szavak fordulnak elő gyakran mellette,
- és milyen gyakori szókapcsolatokban szerepel.

Ez utóbbi egy szófelhőben jelenik meg, így a gyerekek vizuálisan is könnyen észrevehetik a mintákat és a gyakran együtt használt szavakat.

Kapcsolódó alakok

Nagyon (85)

Gyakori környező szavak

szeretek (13)

mert (11)

szeretem (10)

szeret (9)

finom (7)

sok (6)

egy (6)

szabadidejében (5)

nagy (4)

kicsi (4)

de (4)

szép (4)

Kollokációs szófelhő

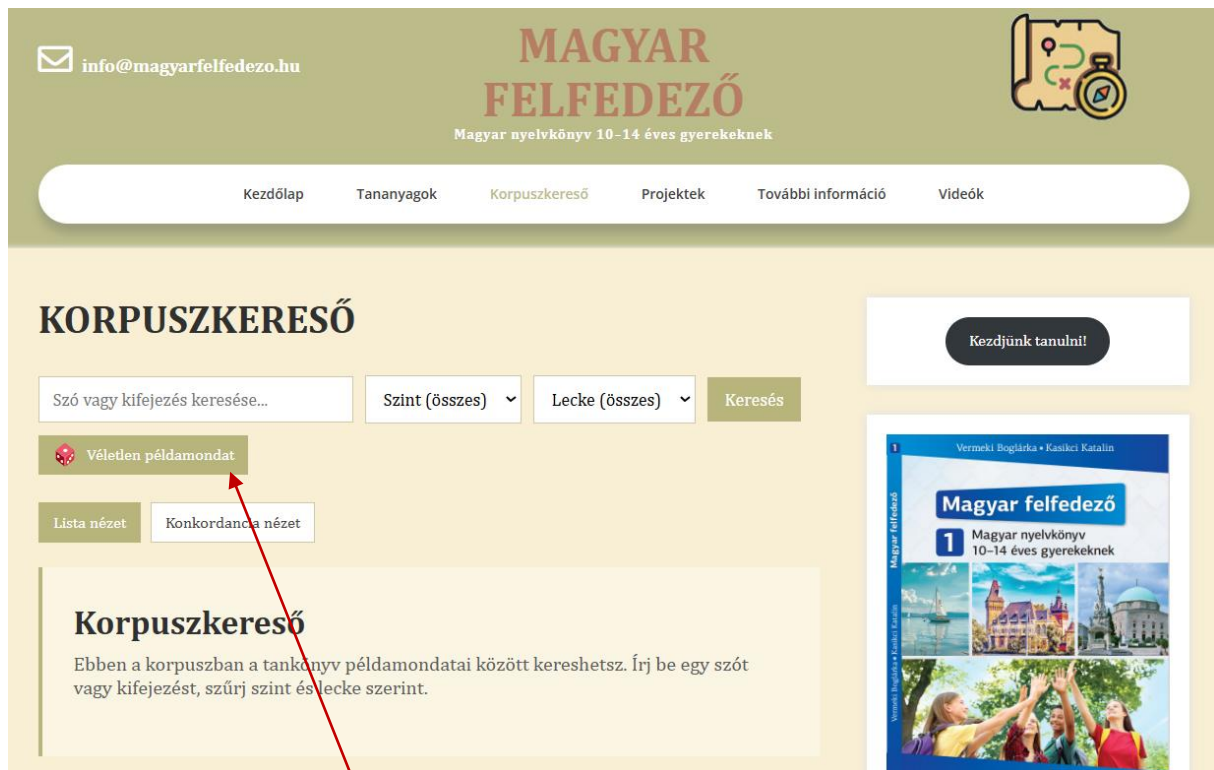
szeretek mert szeretem szeret finom

sok egy szabadidejében nagy kicsi de szép szeretnek

már is fárasztó kistestvérem alacsony ez várom

 Véletlen példamondat

Ha a véletlen példamondat gombra kattintunk, a rendszer véletlenszerűen mutat egy mondatot a könyvből.

A mondatok alatt azt is látjuk:

- melyik **leckéből** (fejezet) származik a példa,
- mi a **téma**,
- melyik **oldalon** található a könyvben,
- és milyen **nyelvi szinthez** tartozik.

Mi is pontosan a Magyar felfedező korpuszkeresője?

A Magyar felfedező korpuszkeresője egy olyan online eszköz, amely használatával a tankönyv szövegei között lehet keresni. Segítségével a tanulók és a tanárok könnyen megfigyelhetik, hogyan használunk egy-egy szót vagy nyelvi szerkezetet különböző szövegkörnyezetekben.

A kereső elsősorban a magyar mint idegen nyelv tanítását és tanulását támogatja. Nem nyelvészeti kutatásokhoz készült, hanem azzal a céllal, hogy a gyerekek játékosan fedezhessék fel a magyar nyelv mintáit, a tanárok pedig gyorsan találjanak példamondatokat a nyelvráikhoz.

A korpusz jelenleg a Magyar felfedező 1. tankönyv szövegeit tartalmazza, és a későbbiekben a további kötetek anyagával is bővül majd.

Mit érdemes tudni a korpuszkeresőről?

A professzionális korpuszkeresők általában nagyon pontosak, használatuk azonban sokszor bonyolult lehet, különösen gyerekek számára. A Magyar felfedező korpuszkeresőjének tervezésekor az volt a célunk, hogy a keresés minél egyszerűbb és gyorsabb legyen, ezért egy könnyen kezelhető adatbázist és keresőfelületet hoztunk létre.

Az egyszerű használhatóság érdekében néhány kompromisszumot kellett kötnünk, ezért időnként olyan találatok is megjelenhetnek a keresési eredmények között, amelyek első pillantásra meglepőek:

Zajos találatok

A kereső a beírt betűsört keresi a szövegekben, ezért előfordulhat, hogy nemcsak a keresett szó, hanem olyan szavak is megjelennek a találatok között, amelyek azt tartalmazzák.

Például ha a **ház** szóra keresünk, az eredmények között a **háziállat** szó is szerepelhet.

Ékezetek, kis- és nagybetűk

Az volt a célunk, hogy a keresőt akkor is könnyűen lehessen használni, ha valaki nem magyar billentyűzeten ír, ezért a rendszer nem minden esetben különbözteti meg az ékezetes és ékezet nélküli betűket, illetve a kis- és nagybetűket sem.

Ennek köszönhetően ugyanolyan eredményeket kapunk, ha például a **kutya**, **Kutya** vagy akár a **KUTYA** szóra keresünk rá.

Ha a keresés során ékezetes betűket használunk, pontosan az adott betűsor találatait kapjuk eredményül. Ha azonban nem használunk ékezeteket, más találatok is megjelenhetnek. Például ha a **jó** szót rövid *o* betűvel írjuk be (*jo*), akkor olyan szavak is bekerülhetnek a találatok közé, amelyekben a *j* és az *o/ó/ö/ő* betűk hasonló módon egymás után szerepelnek. Emiatt előfordulhat, hogy a találatok között a **jön** ige alakjai is megjelennek.

Miért maradt mégis ilyen a kereső?

A kereső elsődleges célja nem a nyelvészeti pontosság, hanem az, hogy a gyerekek és a tanárok gyorsan találjanak érdekes példamondatokat, és könnyen megfigyelhessék a magyar nyelv mintáit. Úgy gondoljuk, hogy ebben az esetben a könnyű használhatóság fontosabb, mint a tökéletes keresési pontosság. Ugyanakkor folyamatosan dolgozunk a kereső fejlesztésén.

Mire használható a nyelvórán?

1. Szókincsfejlesztés

A tanulók megfigyelhetik,

- hogyan használunk egy szót valódi mondatokban,
- milyen szavak jelennek meg gyakran mellette,
- milyen helyzetekben fordul elő.

Felhasználási lehetőségek

- új szavak jelentésének kitalálása a példák alapján,
- a már ismert szókincs aktiválása,
- gyakori szókapcsolatok tanulása,
- saját mondatok alkotása minták alapján.

2. Nyelvi minták és nyelvtani szerkezetek megfigyelése

A korpuszkereső jól használható olyan gyakorlatokhoz, amelyek során a tanulók példák alapján fedeznek fel nyelvi mintázatokat és nyelvtani szabályszerűségeket.

Például megfigyelhetik,

- milyen ragok kapcsolódnak egy szóhoz,
- milyen szórend gyakori,
- milyen szerkezetek ismétlődnek,
- milyen szavak jelennek meg rendszeresen egymás közelében.

A konkordancia nézet különösen hasznos ehhez, mert a keresett szó mindig középen jelenik meg, így könnyű észrevenni a körülötte álló mintázatokat.

Megjegyzés: A konkordancia nézet használata nagyobb képernyőn (asztali gépen vagy lapon) ajánlott. Mobiltelefonon a sorok gyakran több sorba törnek, ezért a mintázatok és szókapcsolatok nehezebben áttekinthetők.

Felhasználási lehetőségek

- szabályfelfedező tevékenységek,
- nyelvtani szerkezetek összehasonlítása,
- hipotézisalkotás és ellenőrzés.

3. Differenciálás és szinthez igazítás

A keresőben lehet

- szint szerint (A1, A2, B1),
- illetve lecke szerint (1–10. fejezet) szűrni.

Ez azért fontos, mert a könyvben könnyebb és nehezebb szövegek egyaránt találhatóak. Így a tanár könnyen kiválaszthatja az adott csoport nyelvi szintjének megfelelő példákat.

Felhasználási lehetőségek

- egyszerűbb példamondatok keresése kezdőknek,
- összetettebb példák keresése haladóbb tanulóknak,
- differenciált feladatadás,
- ismétlés és felzárkóztatás.

4. Gyakori szókapcsolatok megfigyelése

A kereső megmutatja,

- milyen szavak fordulnak elő gyakran a keresett szó mellett,
- milyen gyakori szókapcsolatokban jelenik meg.

Ezek az információk szófelhő és gyakorisági lista formájában jelennek meg.

Felhasználási lehetőségek

- a természetesebb nyelvhasználat fejlesztése,
- gyakori szókapcsolatok tudatosítása,
- asszociációs játékok,
- beszélgetések indítása,
- szókincsfejlesztés.

5. Beszéd- és írásfeladatok

A találatok kiváló kiindulópontot jelenthetnek különböző produktív feladatokhoz.

Felhasználási lehetőségek

- beszélgetések,
- történetírás,
- szerepjáték,
- mondatbővítés,
- saját példák gyűjtése.

Feladatötletek

- Írj még három mondatot a minta alapján!
- Melyik mondat igaz rád?
- Folytasd a történetet vagy párbeszédet!
- Válassz ki egy mondatot, és alakítsd át!

6. A Véletlen példamondat funkció használata

A Véletlen példamondat funkció jól használható játékos órai tevékenységekhez.

Felhasználási lehetőségek

- óraindító feladatként (Mondj még három példát!),
- gyors ismétléshez,
- fordítási feladatként,
- beszélgetésindítóként (Ki mondja? Hol van? Mit csinál?, Folytasd a történetet!),
- szövegértési vagy szókincsfeladatokhoz.

